

Polonijne Okienko na Świat (25/09/2026)

Świat

- Szeł MSZ Włoch, wicepremier Antonio Tajani przeprosił w poniedziałek za swoją wypowiedź o kobietach, która wywołała burzę. Tajani mówił, że atrakcyjne kobiety mogą zdradzać, a te mniej atrakcyjne są „stabilne” i są dobrymi żonami oraz matkami.
- Wołodymyr Zełenski zadeklarował gotowość Ukrainy do podjęcia kroków prowadzących do deeskalacji działań wojennych, ale postawił Rosji konkretny warunek. Prezydent Ukrainy wezwał Moskwę do zaprzestania ataków na ukraiński sektor energetyczny, infrastrukturę krytyczną i eksport żywności.
- Pakistańskie myśliwce przeprowadziły w poniedziałek naloty na cele, które wg. funkcjonariuszy służb bezpieczeństwa były kryjówkami bojowników we wschodnim Afganistanie - przekazała AP powołując się na dwa źródła w krajowych siłach bezpieczeństwa. Zginęło 28 osób.
- Włochy zakazują burek i nikabów w szkołach, nakazując obowiązkową naukę włoskiego dla części imigranckich rodziców oraz wprowadzając twardy limit liczby uczniów imigrantów w każdej klasie.
- Ukraińcy odbili 50 km² na północy obwodu donieckiego, w tym 3 miejscowości; w szturmach jako pierwsi na świecie wykorzystywali drony i naziemne roboty bojowe wysyłane przed piechotą.
- Rządząca partia Jedna Rosja zdecydowanie wygrała wybory do Dumy Państwowej, zdobywając wg częściowych wyników 57,54% głosów. To pierwsze wybory do Dumy od rosyjskiej inwazji na Ukrainę w 2022 r.
- Naukowcy ze Stanfordu wyhodowali ludzką tkankę mózgową w głowach myszy, zastępując nią większość genetycznie usuniętej kory mózgowej zwierząt; ludzkie neurony połączyły się z układem nerwowym, w tym z rdzeniem kręgowym i zadziałały.
- Picie codziennie co najmniej jednego napoju słodzonego cukrem prawie 2,5x podnosi ryzyko raka żołądka niż gdyby pić takich napojów poniżej 1 na miesiąc – wykazało badanie Massachusetts General Hospital w Bostonie na 112 tys. badanych przez dziesiątki lat.
- Gigant AI Anthropic otworzył k. San Francisco fizyczne laboratorium biologiczne, w którym chce wykorzystywać AI Claude do kierowania robotami wykonującymi eksperymenty i przyspieszyć prace nad nowymi lekami.
- Lewicowy rząd w Madrycie zapowiedział, że większość nieletnich migrantów z Ceuty pozostanie w kraju. Bo „tego chcą i zostaną”. Mowa o ok. 3000 osób, na które przeznaczono 90 mln euro.

- USA szykują dużą umowę na zakup potasu z Białorusi, żeby zrezygnować z droższego importu z Kanady. Łukaszenka powiedział, że Białoruś wznowiła sprzedaż potasu do USA po zniesieniu ich sankcji. Oczekuje też zwrotu ponad 40 mln \$ zamrożonych w USA.
- W hiszpańskiej Ceucie śledczy wiedzą już o co najmniej 39 napaściach seksualnych migrantów, w tym na 14 nieletnich dziewczynek. Służby ustaliły 19 sprawców, pozostali na razie są nieuchwytni.
- Kanada, władze Kolumbii Brytyjskiej oraz rodziny ofiar masowej strzelaniny pozwały OpenAI, zarzucając, że mimo wykrycia niepokojących rozmów sprawcy z ChatGPT nie powiadomiła służb o zagrożeniu. W lutowej strzelaninie w szkole w Tumbler Ridge oraz domu napastnika (mężczyzna identyfikujący się jako kobieta) zginęło 9 osób, w tym sprawca, a 27 zostało rannych. Już kilka miesięcy wcześniej w jego rozmowach pojawiały się plany przemocy z użyciem broni, a konto zostało oznaczone przez zespół bezpieczeństwa OpenAI ze względu na treści.

Polska

- Znany wrocławski artysta kabaretowy Stanisław Szelc zmarł w wieku 83 lat. Współtworzył legendarne Studio 202 na antenie Radia Wrocław, Teatr Kalambur i Kabaret Elita, występował w kultowych słuchowiskach.
- Karol Nawrocki przebywa w Stanach Zjednoczonych w związku z udziałem w debacie generalnej 81. sesji Zgromadzenia Ogólnego ONZ. Przy okazji wizyty w Nowym Jorku prowadzi także rozmowy z przedstawicielami państw, polityki, gospodarki i biznesu.
- Obywatele innych państw UE masowo rejestrują auta w Polsce „na słupy”, by nie płacić za podatki i ubezpieczenia; gdy takie auta bez OC spowodują wypadek za granicą, odszkodowanie płaci polski fundusz gwarancyjny, czyli Polacy, którym drożęją przez to wszystkie polisy na samochody.
- Wyciek danych z portalu MyDr przybiera coraz poważniejsze rozmiary. Do 17 września do prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych wpłynęło ponad 50 skarg oraz sygnałów związanych z incydentem, a od samych administratorów danych – ponad 2 tysiące skarg.
- Miasteczko namiotowe pod Trybunałem Konstytucyjnym nie tylko nie zwija się pod wpływem pogarszającej się aury, ale rozszerza się o kolejne namioty. Do obrońców TK dołączyli przedstawiciele "Solidarności" oraz Ruchu Kontroli Wyborów. Coraz więcej transparentów i plakatów zdobi też ogrodzenie budynku, w którym obraduje Trybunał.
- NFZ chciał zatrudnić ponad 400 dodatkowych kontrolerów do wykrywania nadużyć w ochronie zdrowia, ale rząd odmówił na to finansowania 50 mln zł rocznie. Utrudni to dokręcenie śruby nadużyciom.
- Agencja Moody's obniżyła rating Polski z „A2” do „A3” przez trwałe pogorszenie finansów publicznych, wysoki deficyt i szybko rosnący dług; to pierwsza obniżka dla Polski przez Moody's od 24 lat; dalszą perspektywę zmieniono już jednak z negatywnej na stabilną.
- Kanał Zero dostał się z ukrytą kamerą na wizytę do Dawida Kacprzyka, przyjmującego jako internista w przychodni pod Warszawą i zapytał go o aferę w Szpitalu Południowym, a Kacprzyk bez wahania odpowiedział, że „ma ją w dupie”. Ubolewał, że nie może jeździć swoim Porsche, dopóki sprawa nie przycichnie.
- 10 września zmarła Pani Izabela Majewska – słynna „emerytka z Torunia”, ścigana i skazana w pierwszej instancji za wpis na Facebooku skierowany do Jerzego Owsiaaka.
- Sędzia Łukasz Piebiak nie może zapoznać się z aktami personalnymi sędziów, których sprawą Krajowa Rada Sądownictwa zajmie się na najbliższym posiedzeniu. Powodem odmowy ma być decyzja

prezydium... sprzed trzech miesięcy! Niezawierająca jakiegokolwiek podstawy prawnej. „Będę rozważał kroki pod kątem ewentualnej odpowiedzialności karnej osób, które doprowadziły do takiej sytuacji” – mówi Niezależna.pl s. Piebiak.

- Prezydent Karol Nawrocki oddał hołd żołnierzom Narodowych Sił Zbrojnych z oddziału kpt. Henryka Flamego „Bartka”, zamordowanym w 1946 roku przez komunistyczny aparat bezpieczeństwa. W liście do uczestników uroczystości w Kamesznicy przypomniał, że ponad stu partyzantów wywieziono na Opolszczyznę, gdzie zostali zabici, a następnie pochowani w nieoznaczonych mogiłach. „Gloria victis! Chwała zwyciężonym” – napisał prezydent.
- Trybunał jest dziś potrzebny rządzącym do tego, żeby odsunąć od władzy prezydenta Karola Nawrockiego. Nie spodziewali się, że nim zostanie. Teraz mają taki problem, więc przypomnieli sobie o Trybunale, choć przez całe lata udawali, że nie ma czegoś takiego jak Trybunał - mówił w Augustowie Przemysław Czarnek.
- Ryszard Kalisz, członek Państwowej Komisji Wyborczej, wyraził oczekiwania, że policja wejdzie do Trybunału Konstytucyjnego i zatrzyma prezesa Bogdana Święczkowskiego "na gorącym uczynku". - Dziwi nas to, że prawnik wypowiada takie słowa publicznie. No przecież, jak sądzimy nie namawia Pan nikogo do naruszenia prawa!? Czy się mylimy?! - pytają prawnicy z "Ad Vocem".
- Prof. Ryszard Piotrowski w Telewizji Republika krytycznie ocenił działania rządu Donalda Tuska, wskazując przede wszystkim na niepublikowanie orzeczeń TK oraz wprost nieuznawanie go. W jego ocenie władza wykonawcza nie może sama decydować o tym, czy konstytucyjny organ państwa „istnieje”, czy też nie.
- Sąd Apelacyjny prawomocnie nakazał „Wyborczej” i Agorze przeprosić rodzinę zmarłego ks. Henryka Jankowskiego za pomówienie go o pedofilię w reportażu z 2018 r. oraz wypłacić jego 3 siostram symboliczne odszkodowania 1900 zł.
- Biegli sądowi stwierdzili, że Sebastian M. swoim przerobionym BMW pędził autostradą z prędkością między 315 a 330 km/h i uderzył w 3-osobową rodzinę jadącą KIA ze stałą prędkością 140 km/h.
- Rosyjski śmigłowiec Mi-8 naruszył polską przestrzeń w rejonie Braniewa przy granicy z Królewcem; wleciał ok. 300 m w głąb Polski i przebywał tam przez 42 sekundy. Wojskowe radary śledziły lot, poderwano polskie myśliwce, a naziemna obrona powietrzna stanęła w gotowości. Rosyjski pilot miał zawrócić po wezwaniach. Dowództwo oceniło, że Rosja znów testuje gotowość polskiej obrony.
- Warszawa, dwoje dzieci w wieku 3 i 4 lat w sierpniu trafiło do placówki opieki po nacisku Rzecznika Praw Dziecka Moniki Horny-Cieślak, która zobaczyła matkę szarpiącą i wyzywającą dziecko; sąd nakazał ich natychmiastowy powrót do rodziców i uznał działania wobec rodziny za rażąco nieodpowiednie; policja powołała się na historię niebieskiej karty i dozoru sądowego w rodzinie, które wcześniej jednak nie skłoniły komendy do odebrania dzieci.
- Demagog potwierdził doniesienia, że zarówno Polak, jak i imigrant ma prawo do 13. i 14. emerytury w pełnej kwocie po opłaceniu w Polsce składki emerytalnej nawet za 1 dzień. Cudzoziemcy mogą je dostać także, gdy mieszkają poza Polską. Przepisy nie wymagają konkretnego stażu pracy czy polskiego obywatelstwa.
- Nie żyje ksiądz, a cztery inne osoby są ranne po ataku obywatela Ukrainy w klasztorze w Jarosławiu na Podkarpaciu. 31-letni napastnik jest w rękach policji.

Australia

- Australijska opozycja (Koalicja) zaproponowała zmniejszenie akcyzy paliwowej o połowę, jeśli średnia cena ropy Brent osiągnie 100 USD za baryłkę w ciągu dwóch tygodni.

- Anthony Albanese ogłosił oficjalną kampanię na rzecz wyboru Australii do Rady Bezpieczeństwa ONZ jako niestałego członka na kadencję 2029–2030.
- Siobhan McKenna została oficjalnie mianowana nowym konsulem generalnym Australii w Nowym Jorku. Informację o tej nominacji przekazał premier Australii Anthony Albanese wraz z minister spraw zagranicznych Penny Wong podczas wizyty w Stanach Zjednoczonych.
- Premier Australii Anthony Albanese i prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski podpisali 10-letni dwustronny pakt bezpieczeństwa. Do podpisania umowy doszło w Nowym Jorku na marginesie Zgromadzenia Ogólnego ONZ.
- Pomoc finansowa i sprzętowa: Przy okazji podpisania paktu Australia ogłosiła dodatkowy pakiet wsparcia o wartości 60 milionów dolarów australijskich. Obejmuje on 45 mln USD na sprzęt wojskowy, 10 mln USD na fundusz wsparcia energetycznego oraz 5 mln USD na pomoc humanitarną.
- W szpitalu zmarło drugie dziecko będące ofiarą tragicznego ataku w regionie Blue Mountains w Australii. Roczne dziecko zmarło w czwartek, 24 września 2026 roku, w szpitalu w Sydney. Przez pięć dni walczyło o życie po tym, jak w niedzielę, 20 września, zostało ugodzone nożem przez matkę. Trzecie z rodzeństwa, 3-letnie dziecko, wciąż przebywa w szpitalu w stanie krytycznym.
- Administracja USA oficjalnie wezwała Australię do wycofania się z planów wprowadzenia przepisów nakładających na platformy technologiczne tzw. cyfrowy obowiązek ostrożności (*digital duty of care*), argumentując, że nowe restrykcje uderzające w algorytmy platform społecznościowych oznaczają „ułatwianie cenzury”. Stanowisko Waszyngtonu zbiegło się w czasie z wizytą premiera Australii, Anthony’ego Albanese, na szczycie ONZ, gdzie promował on swoje reformy technologiczne.

Opracował:

Bogusław P.

Bogusław Piotrowski z wykształcenia i zamiłowania – architekt. Mieszka w Australii. W Polsce należał do „Solidarności” - zajmował się pomocą materialną wspomagając strajkujących górników i ich rodziny w Zagłębiu Miedziowym – był naocznym świadkiem tragicznych zająć lubińskich w 1982 roku.